

POSTANOWIENIE

Dnia 23 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jolanta Frańczak

w sprawie z powództwa D.B., I.G., D.W.

przeciwko Bank Polska S.A. w W.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 23 października 2025 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 15 lutego 2024 r., sygn. akt VIII Pa 90/23,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od strony pozwanej na rzecz powodów kwoty po 240 (dwieście czterdzieści) złotych z odsetkami z art 98 § 1¹ k.p.c. tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 15 lutego 2024 r. oddalił apelację pozwanego Bank Polska S.A. w W. od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu z dnia 14 marca 2023 r., zasądzającego na rzecz powodów: D.B., I.G. i D.W. odpowiednio kwoty - 31.896 zł, 31.734 zł i 37.500 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 6 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za niezgodne z prawem wypowiedzenie warunków pracy i płacy (pkt I) oraz zasądził od pozwanego na rzecz powodów kwoty po 120 zł tytułem

zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o kosztach procesu za drugą instancję do dnia zapłaty (pkt II).

Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu pierwszej instancji, że pismo pracodawcy z dnia 24 kwietnia 2019 r., na podstawie którego zmieniono od dnia 1 marca 2019 r. nazwę stanowisk pracy powodów na „bankier klienta biznesowego”, wskazujące, że nowe przyporządkowanie strukturalne nie powoduje zmiany warunków zatrudnienia, gdyż wszystkie istotne warunki pracy (tj. jej rodzaj, miejsce świadczenia oraz wynagrodzenie) pozostają bez zmian, w rzeczywistości nie dotyczyło jedynie zmiany nazwy stanowiska pracy.

Przed otrzymaniem tego pisma powodowie zajmowali najwyższe w hierarchii organizacyjnej stanowiska dyrektora ds. sprzedaży, związane z dodatkowymi obowiązkami i kompetencjami niewymaganymi na niższych szczeblach, podlegali wyłącznie dyrektorowi placówki, posiadali swojego asystenta. Tym samym w wyniku dokonanej zmiany nazwy stanowiska pracy zmianie uległ także zakres obowiązków powodów, warunki pracy, jak i prestiż zajmowanego przez nich stanowiska na mniej samodzielne i ulokowane niżej w strukturze organizacyjnej pozwanego. Objęcie stanowiska bankiera klienta biznesowego wiązało się zmianą zakresu zadań, a do obowiązków powodów przestało należeć wsparcie dyrektora centrum w działalności operacyjnej i finansowej jednostki, zajmować się mieli wyłącznie obsługą klientów, co czynili na początku swojej kariery zawodowej, jak też wykonywaniem czynności administracyjnych, które dotychczas należały do asystenta dyrektora ds. sprzedaży. A zatem, chociaż zmiana nazwy stanowiska pracy powodów nie pociągała za sobą obniżenia wynagrodzenia, to powodowała istotne zmiany w ich zatrudnieniu, pozbawiając ich części obowiązków związanych ze stanowiskiem dyrektora ds. sprzedaży (decyzyjność, negocjowanie). Nie można w związku z tym przyjąć, że zmiana ta nie dotyczyła istotnych elementów stosunku pracy i nie wymagała wypowiedzenia dotychczasowych stosunków pracy w trybie art. 42 § 1 k.p.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego wywiódł pozwany, zaskarżając wyrok ten w całości i wnosząc o jego uchylenie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania wraz z rozstrzygnięciem o kosztach postępowania kasacyjnego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości

i orzeczenie co do istoty sprawy (art. 398¹⁶ k.p.c.) przez uwzględnienie skargi kasacyjnej w całości, a w każdym przypadku o zasądzenie na rzecz skarżącego od powodów kosztów postępowania kasacyjnego oraz kosztów postępowania za obie instancje.

Skarga kasacyjna oparta została na podstawie naruszenia przepisów postępowania i prawa materialnego, ponieważ skarżący zarzucił naruszenie: 1) art. 22 § 1 k.p., przez błędną wykładnię polegającą na nieustaleniu treści stosunku pracy powodów, w szczególności w zakresie „stanowiska”, „nazwy stanowiska”, „rodzaju pracy” i wprowadzonych w tym zakresie zmian oraz ich wpływu na funkcję i istotność w łączącym strony stosunku pracy nazwy „stanowiska pracy”, a w konsekwencji błędną ocenę pisma z dnia 24 kwietnia 2019 r. co do tego, czy dotyczy ono uzgodnionych w umowie o pracę istotnych elementów stosunku pracy, podczas gdy pismo to nie wprowadza istotnych zmian do stosunku pracy; 2) art. 45 § 1 w związku z art. 42 § 1 k.p., przez błędną wykładnię i uznanie, że w sprawie wymagane było wypowiedzenie zmieniające, podczas gdy pismo z dnia 24 kwietnia 2019 r. nie zmieniało powodom istotnych warunków pracy, a nadto ich sytuacja nie uległa pogorszeniu; 3) art. 42 § 2 k.p., przez błędną wykładnię i przyjęcie, że zmiana warunków pracy i płacy została dokonana w sposób wykraczający poza treść spornego pisma, podczas gdy zmianie uległa wyłącznie nazwa stanowiska pracy powodów bez dalszych konsekwencji; 4) art. 29 § 1 w związku z art. 22 § 1 w związku z art. 42 k.p., przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że zmiany wynikające z pisma z dnia 24 kwietnia 2019 r. wymagały dokonania wypowiedzenia zmieniającego, podczas gdy zmiany te nie dotyczyły istotnych uzgodnionych umownie warunków pracy i nie były niekorzystne dla powodów, a w konsekwencji skarżący mógł dokonać zmiany nazw stanowisk pracy powodów bez konieczności wypowiedzania im warunków pracy i płacy; 5) art. 30 § 4 w związku z art. 30 § 5 w związku z art. 38 § 1 k.p., przez ich nieprawidłowe zastosowanie, podczas gdy skarżący w ramach swoich kompetencji organizatorskich dokonał modyfikacji wyłącznie nieistotnych elementów stosunku pracy; 6) art. 65 § 1 k.c. w związku z art. 300 w związku z art. 30 § 1 w związku z art. 42 § 1 k.p., przez ich niezastosowanie i przyjęcie, że pismem z dnia 24 kwietnia 2019 r. skarżący naruszył przepisy o wypowiedzaniu umów o pracę, mimo braku możliwości wystąpienia skutku wypowiedzenia warunków pracy i płacy w

świetle treści tego pisma; 7) art. 65 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich nieprawidłowe zastosowanie i przyjęcie, że nazwę stanowiska pracy skarżący traktował jako przedmiotowo istotny element stosunku pracy, mimo że taką ocenę wyklucza treść umów o pracę zawartych z powodami, jak i zachowania skarżącego; 8) art. 316 § 1 w związku z art. 382 k.p.c., przez nieprawidłową wykładnię w postaci braku uwzględnienia istoty spornego pisma w zakresie, w jakim nie stanowiło ono zmiany istotnych warunków pracy i płacy powodów, a w konsekwencji doszło do wzięcia za podstawę orzeczenia stan rzeczy nieistniejący w chwili wyrokowania.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołano się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, sprowadzającego się do pytania „czy możliwe jest skuteczne złożenie oświadczenia woli o wypowiedzeniu zmieniającym warunki pracy i płacy, gdy pracodawca wyraźnie zaznacza brak woli dokonania takiej czynności prawnej, brak jest odpowiedniego dokumentu formalizującego takie oświadczenie woli, a jedynie informacyjnie przekazuje treść dokumentu, jednoznacznie wskazując w piśmie przewodnim, że nie składa oświadczenia woli?”

W odpowiedzi na skargę kasacyjną powodowie wnieśli o oddalenie skargi w całości i o zasądzenie na ich rzecz zwrotu niezbędnych kosztów postępowania kasacyjnego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych, wskazując jednocześnie na brak przesłanek uzasadniających przyjęcie skargi do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., tj. wówczas, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, bądź istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, czy też zachodzi nieważność postępowania lub gdy skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

W konsekwencji tego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. wśród istotnych wymagań skargi kasacyjnej ustawodawca wymienił obowiązek złożenia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie. Wymóg ten wiąże się z tzw. przedsądem, polegającym m.in. na możliwości odmowy przez Sąd Najwyższy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.), a jego spełnienie powinno przybrać postać wyodrębnionego wywodu prawnego, w którym skarżący wykaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadnieniu, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek. Ustawodawca nieprzypadkowo, konstruując wymagania skargi kasacyjnej, wyodrębnił w oddzielnych przepisach art. 398⁴ k.p.c. obowiązek przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (§ 1) i obowiązek przedstawienia wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienia (§ 2). Chodzi zatem o dwa odrębne, kreatywne elementy skargi kasacyjnej, które spełniają określone cele i podlegają ocenie Sądu Najwyższego, na różnych etapach postępowania kasacyjnego. Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie podlegają analizie na etapie przedsądu, natomiast przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie oceniane są dopiero po przyjęciu skargi do rozpoznania, w trakcie jej merytorycznego rozpoznawania. Oba te elementy muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione, a dla spełnienia wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. nie wystarczy odwołanie się do podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia, bo choć dla obu tych przesłanek argumenty mogą być podobne, to Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, nie analizuje zaś podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w uzasadnieniu jej podstaw pozostałych elementów konstrukcyjnych skargi, ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 12 czerwca 2019 r., II UK 255/18, LEX nr 2688935; z dnia 20 października 2016 r., I PK 59/16, LEX nr 2160130; z dnia 10 marca 2016 r., II CSK 10/16, LEX nr 2009500; z dnia 26 lutego 2016 r., V CSK 518/15, LEX nr 2015640; z dnia 24 września 2015 r., II PK 27/15, LEX nr 2019527). Skarga kasacyjna jest wszak szczególnym środkiem zaskarżenia, realizującym przede

wszystkim interes publiczny, polegający na usuwaniu rozbieżności w orzecznictwie sądów powszechnych oraz na wspomaganiu rozwoju prawa, zatem uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno koncentrować się na wykazaniu, iż takie okoliczności w sprawie zachodzą (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 czerwca 2013 r., III SK 55/12, LEX nr 1482419 i powołane tam orzeczenia).

Wniosek o przyjęcie do rozpoznania skargi kasacyjnej został oparty na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., tj. występowaniu w sprawie istotnego zagadnienia prawnego.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że przekonanie Sądu Najwyższego oceniającego na etapie przedsądu o zasadności przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania w oparciu o przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga wskazania za pomocą wywodu prawnego, na kanwie jakich norm (przepisów) zagadnienie powstało, jakie są możliwe interpretacje problemu i jakie jego rozstrzygnięcie proponuje skarżący (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 r., II PK 66/09, LEX nr 553691). Zagadnienie prawne jest to problem, który wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego, którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, ale także dla rozstrzygnięcia konkretnej, jednostkowej sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 marca 2012 r., I PK 158/11, LEX nr 1215116). Wskazanie zagadnienia prawnego uzasadniającego wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez określenie przepisów prawa, w związku z którymi zostało ono sformułowane, i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do oceny, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne” (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2002 r., I PKN 649/01, OSNP 2004 nr 9, poz. 158; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, Wokanda 2004 nr 7-8, poz. 51; z dnia 10 stycznia 2012 r., I UK 305/11, LEX nr 1215784; z dnia 23 marca 2012 r., II PK 284/11, LEX nr 1214575; z dnia 10 września 2014 r., I CSK 729/13, LEX nr 1532950; z dnia 2 grudnia 2014 r., II CSK 376/14, LEX nr 1622307; z dnia 14 kwietnia 2015 r., II PK 217/14, LEX nr 678073; z dnia 28 października 2015 r., I PK 17/15, LEX nr 2021940; z dnia 14 stycznia 2016 r., II CSK 382/15, LEX nr 2090999).

Skarżący nie zdołał wykazać występowania w sprawie wskazanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Jak wynika z rozważań dokonanych powyżej, obowiązkiem skarżącego jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jego uzasadnieniu skarżący ograniczył się natomiast jedynie do sformułowania wątpliwości odnoszących się do tego, „czy możliwe jest skuteczne złożenie oświadczenia woli o wypowiedzeniu zmieniającym warunki pracy i płacy, gdy pracodawca wyraźnie zaznacza brak woli dokonania takiej czynności prawnej, brak jest odpowiedniego dokumentu formalizującego takie oświadczenie woli, a jedynie informacyjnie przekazuje treść dokumentu, jednoznacznie wskazując w piśmie przewodnim, że nie składa oświadczenia woli?”

Sugerując potrzebę rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego skarżący w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie nawiązał do treści przepisów prawa, wskazując jedynie, że w sprawie występuje zagadnienie prawne związane ze skutecznością oświadczenia woli o wypowiedzeniu zmieniającym warunki pracy i płacy. Nie wyjaśnił, na czym polegają trudności w dekodowaniu norm prawnych, do jakich rozbieżnych wniosków może prowadzić wykładnia tych przepisów. Nie przedstawił zatem argumentacji jurydycznej, za pomocą, której wykazałby, że w sprawie istnieje zagadnienie prawne cechujące się walorem „istotności” wymaganym w przypadku zagadnień, które mogą uzasadniać przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania. Skarżący w istocie nie formułuje więc abstrakcyjnego zagadnienia prawnego, lecz zmierza wyłącznie do rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy w sytuacji, gdy Sąd Najwyższy nie jest sądem trzeciej instancji i jako sąd prawa, a nie sąd faktów związany jest ustaleniami faktycznymi w sprawie.

Natomiast zastosowanie prawa w konkretnej sprawie to domena podstawy przedsądu wskazanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., na którą to podstawę skarżący nie powołuje się w skardze kasacyjnej. Na marginesie wskazać jedynie należy, że w orzecznictwie nie budzi wątpliwości, że zmiana warunków pracy polegająca wyłącznie na zmianie nazwy stanowiska, przy zachowaniu pozostałych warunków pracy i płacy, mieści się w ramach pracowniczego podporządkowania i nie wymaga

wypowiedzenia zmieniającego (art. 42 k.p.). Jeżeli jednak strony traktują taką zmianę jako element podmiotowo istotny (np. gdy nazwa implikuje prestiż stanowiska), to może ona wymagać wypowiedzenia warunków pracy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 września 1999 r., I PKN 265/99, OSNAPiUS 2001 nr 1, poz. 17 czy postanowienie z dnia 26 lipca 2016 r., II PK 272/15, LEX nr 3537070 i powołane tam orzeczenia). Oznacza to, że należy porównać dotychczasowe warunki pracy wynikające z treści łączącego strony stosunku pracy (umowy o pracę) z nowymi warunkami (np. dotyczącymi rodzaju pracy i miejsca jej świadczenia) i ocenić, czy w tym zakresie następuje zmiana, czy jest ona istotna i następuje na niekorzyść pracownika (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2025 r., III PSK 70/24, LEX nr 3829553). Porównania takiego bez wątpienia dokonał Sąd drugiej instancji w rozpoznawanej sprawie i w konsekwencji - na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych, którymi Sąd Najwyższy jest związany - uznał, że nie ma miejsca sama zmiana nazwy stanowiska pracy, ale rodzaj pracy świadczonej przez powodów.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego po myśli art. 98 § 1 w związku z art. 398²¹ k.p.c.

(J.C.)

[a.ł.]